

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. info@vert.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

Nr.
Į 2022-07-04 Nr. 3-1083

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 1, 2, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 20, 22, 24, 30, 32, 34, 35, 36, 37 STRAIPSNIŲ, AŠTUNTOJO IR VIENUOLIKTOJO SKIRSNIŲ PAVADINIMO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8², 10², 29¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PAKARTOTINIO TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) 2022 m. liepos 4 d. gavo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pakartotiniam teikimui išvadoms gauti parengtą Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 20, 22, 24, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 8², 10², 29¹ straipsniais įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Taryba, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Įstatymo projektą teikia komentarus, pasiūlymus bei pastabas.

PRIDEDAMA. Pastabų ir pasiūlymų lentelė Įstatymo projektui, 13 lapų.

Tarybos pirmininko pavaduotojas,
laikinais vykdantis Tarybos pirmininko funkcijas

Jonas Makauskas

R. Valatkevičienė, tel. 8 (682) 01549, el. p. rasa.valatkeviciene@vert.lt

PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ LENTELĖ

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
1.		Atsižvelgdami į tai, kad vartotojų šilumos poreikiui patenkinti reikalingą šilumos kiekį gamina ne tik šilumos tiekėjas, bet ir sistemoje veikiantys nepriklausomi šilumos gamintojai, siekiant padidinti šilumos gamybos ir tiekimo patikimumą bei sustiprinti šilumos gamybos veiklos kontrolę, kaip tai yra daroma kituose energetikos sektoriuose (pavyzdžiui atsinaujinančių energijos šaltinių leidimai elektros sektoriuje), siūlome Šilumos ūkio įstatyme (toliau – Įstatymas) numatyti šilumos gamybos veiklos leidimų išdavimo, stabdymo ir panaikinimo nepriklausomiems šilumos gamintojams tvarką.
2.	2 straipsnis. 2 straipsnio 4 pakeitimas ir papildymas 4¹ ir 4² dalimis	Prašome pakomentuoti ar atliekinę šilumą generuojantis asmuo yra laikomas nepriklausomu šilumos gamintoju ir jam yra taikomas reguliavimą numatantis reglamentavimas (Įstatymo 10 straipsnio 3 dalis ir kt.)? Ar kogeneracinės jėgainės yra laikomos nepriklausomais šilumos gamintojais, ar atliekinę šilumą generuojančiais asmenimis?
3.	3 straipsnis. 8 straipsnio 8 dalis: „8. Šilumos ūkio specialiajame plane nustčius papildomų šilumos gamybos pajėgumų įrengimo poreikį savivaldybės administracija skelbia konkursą naujiems šilumos gamybos pajėgumams įrengti.<...>.“	Ar teisingai suprantame, kad savivaldybėms suteikiama teisė pačioms spręsti dėl konkurencijos šilumos gamybos veikloje bei pačioms nustatyti, kokio intensyvumo konkurencijos yra tikimasi centralizuoto šilumos teikimo sistemoje. Jei taip, tuomet atkreipiame dėmesį, kad tokia nuostata prieštarauja galiojančio Įstatymo 1 straipsnio, 2 dalies 2 punktui, kuris nėra keičiamas šiuo projektu ir kuriame yra numatyta, kad vienas iš Įstatymo tikslų šilumos ūkyje įteisinti pagrįstą konkurenciją.
4.	3 straipsnis. 8 straipsnio 8 dalis: „8. <...> Naujų šilumos gamybos pajėgumų, įrengtų laimėjus konkursą, šilumos gamybos kaina įvertinama nustatant šilumos bazinį pajamų lygį.“	Atkreipiame dėmesį, kad naujų šilumos gamybos pajėgumų, įrengtų laimėjus konkursą ir veikiančių aprūpinimo šiluma sistemoje, kurioje neveikia nė vienas nepriklausomas šilumos gamintojas, sąnaudos būtų įvertinamos šilumos kainoje įprastine 32 straipsnyje ir Šilumos kainų metodikoje numatyta tvarka. Papildomai, atsižvelgus į tai, kad šiuo įstatymo projektu nėra koreguojami vienas iš Šilumos ūkio įstatymo tikslų – <i>šilumos ūkyje</i>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
		<p><i>įteisinti pagrįstą konkurenciją</i> (1 str. 2 d. 3 p.) ir konkurenciją šilumos gamybos dalyje reglamentuojanti įstatymo 3 straipsnio 2 dalis - <i>šilumos gamyba grindžiama šilumos gamintojų konkurencija</i>, bei į tai, kad projekto 6 straipsnyje, kuriuo keičiamas įstatymo 10 straipsnis, numatyta, kad <i>jeigu aprūpinimo šiluma sistemoje veikia nors vienas nepriklausomas šilumos gamintojas, prognozuojamas šilumos kiekis ir (ar) šilumos gamybos pajėgumai, reikalingi šilumos vartotojų poreikiams patenkinti, nustatomi, gaminami ir (ar) superkami šilumos aukciono būdu</i>, o išimtis iš aukcionų sistemos taikoma tik atliekinei šilumai, kuri superkama ne aukciono būdu, siūloma 8 straipsnio 8 dalį išdėstyti taip:</p> <p>„8. <...> Jei nauji šilumos gamybos pajėgumai, įrengti laimėjus konkursą, veikia aprūpinimo šiluma sistemoje, kurioje veikia nors vienas nepriklausomas gamintojas, jų gaminamos šilumos kiekiai ir (ar) šilumos gamybos pajėgumai ir kainos nustatomos šilumos aukciono būdu.“</p>
5.	<p>4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8² straipsnio 3 dalimi:</p> <p>„3. Šilumos tiekėjai, bendradarbiaudami su jų veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje veiklą vykdančiu skirstomųjų tinklų operatoriumi, ne rečiau kaip kartą kas ketverius metus privalo įvertinti galimybę panaudoti centralizuoto šilumos energijos tiekimo sistemą teikiant elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugas, kai tam panaudojamas elektros energijos paklausos valdymas, perteklinės elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kaupimas, taip pat įvertinti šių paslaugų teikimo ekonominę naudą. Šilumos tiekėjai, rengdami dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicinį planą, atsižvelgia į elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugų teikimo galimybių vertinimo rezultatus.“</p>	<p>Neaišku, kaip kas 4 metus atlikto vertinimo rezultatai gali būti įvertinami 10 metų šilumos ūkio plėtros plane, kuris atnaujinamas kas 3 metus. Taryba siūlo patikslinti Šilumos ūkio įstatymo projekto 8² straipsnio 3 dalį.</p>
6.	<p>5 straipsnis. 9 straipsnio 2 dalis:</p> <p>„2. Jeigu šilumos tiekėjui dėl šio įstatymo 30 straipsnyje nurodytų priežasčių sustabdytas ar panaikintas šilumos tiekimo licencijos galiojimas ir šis šilumos tiekėjas negali vykdyti šilumos tiekimo</p>	<p>Teikiamame Įstatymo projekte atsisakoma pirmai viešajai konsultacijai teikto garantinio šilumos tiekimo, kuris aktyvuotųsi, jei šilumos tiekėjui būtų sustabdytas ar panaikintas šilumos tiekimo licencijos galiojimas. Vietoje garantinio tiekimo numatoma, kad tokiu</p>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
	veiklos, savivaldybė, užtikrindama saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams, Koncesijos įstatymo nustatyta tvarka parenka naują šilumos tiekimo įmonę ir šio įstatymo vienuoliktojo skirsnio nustatyta tvarka perduoda jai šilumos ūkio valdymą.“	atveju, siekiant užtikrinti saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą, savivaldybės turės parinkti naują šilumos tiekimo įmonę ir koncesijos būdu jai perduoti šilumos ūkio ar jo dalies valdymą. Taryba atkreipia dėmesį, kad pagal Koncesijos įstatymą, šilumos ūkio valdymo perdavimo kitai įmonei procesas gali būti imlus laikui. Taikant siūlomą tvarką lieka neapibrėžta situacija, kai esamai šilumos tiekimo įmonei sustabdžius ar panaikinus licenciją nelieta licencijuoto šilumos tiekėjo toje teritorijoje. Pažymėtina, kad vadovaujantis Energetikos įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi <i>Energetikos veikla be licencijos, leidimo ar atestato, jeigu jie yra nustatyti, draudžiama. Draudžiama vykdyti energetikos veiklą, kai licencijos, leidimo ar atestato galiojimas yra sustabdytas.</i>
7.	6 straipsnis. 10 straipsnio 3 dalies 1 punkto pakeitimas	Siekiant, kad punktas būtų pritaikomas ir seniau įgyvendintiems projektams ir patikslinti reglamentavimą tą apimtimi, jog būtų numatyti atvejai, kai yra veiklos ar turto, kuriam pasinaudota parama, perėmimo atvejai, t. y. kad 5 metų reguliavimo tęstinumas būtų išlaikytas ir kitiems subjektams, perėmusiems tokio turto valdymą, siūlome papildyti 10 straipsnio 3 dalies 1 punktą: „1) <...> Šiuo atveju nepriklausomiems šilumos gamintojams privaloma šilumos gamybos kainodara šio įstatymo nustatyta tvarka taikoma 5 metus po Tarybos sprendimo, kuriuo nustatytos šilumos gamybos reguliuojamos kainos, priėmimo. Privalomos šilumos gamybos kainodara taikoma 5 metus nuo Tarybos sprendimo, kuriuo nustatytos šilumos gamybos reguliuojamos kainos priėmimo, ir turto perėmimo iki privalomos šilumos gamybos kainodaros taikymo pabaigos atveju. “
8.	6 straipsnis.	Atsižvelgiant į tai, kad jau šiuo metu aukciono sistema užtikrina konkurenciją tarp šilumos gamintojų bei mažiausią šilumos gamybos kainą, pridėtinės vertės iš daugiau nei 1/3 rinkos užimančių subjektų ar jų grupių nėra, todėl siūlome mažinti reguliavimo našą ir papildyti 10 straipsnio 3 dalies 3 punktą taip: „3) nepriklausomas šilumos gamintojas kartu su šilumos tiekėju

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
		<p>priklauso susijusių ūkio subjektų grupei pagal Konkurencijos įstatymą arba nepriklausomas šilumos gamintojas ar nepriklausomų šilumos gamintojų, priklausančių susijusių ūkio subjektų grupei pagal Konkurencijos įstatymą, grupė vienoje aprūpinimo šiluma sistemoje gamina daugiau kaip 1/3 metinio šilumos kiekio ir per praėjusius kalendorinius metus viršijo Tarybos nustatyta tvarka, apskaičiuotą ir paskelbtą viešai palyginamąjį pajamų lygį. Tokiu atveju šilumos gamybos reguliuojama kaina taikoma 5 metus.</p> <p>Siūlome apsvarstyti galimybę analogišką reguliavimo išimtį pritaikyti ir Įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 1 punkte.</p>
9.	7 straipsnis. 10¹ straipsnio pakeitimas	<p>Siekiant išvengti dviprasmiško interpretavimo, siūlome papildyti 10¹ straipsnio 1 dalį:</p> <p>„1. Iš nepriklausomų šilumos gamintojų perkamos ir (ar) šilumos tiekėjų turimais šilumos gamybos įrenginiais gaminamos šilumos kiekis ir (ar) šilumos gamybos pajėgumai nustatomi šilumos aukciono, kurį organizuoja energijos išteklių biržos operatorius, būdu. Energijos išteklių biržos operatorius šilumos aukciono reglamente nustatyta tvarka valdo, palaiko ir administruoja šilumos aukciono duomenų valdymo sistemą ir šilumos aukciono informacinę sistemą. Šilumos aukciono reglamentą, kuris nustato šilumos aukciono procedūrinius reikalavimus, energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu tvirtina Taryba.“</p>
10.	8 straipsnis. 10² straipsnio 1 dalis: „1. Atliekinę šilumą generuojantys asmenys turi teisę atliekinę šilumą tiekti į šilumos tiekimo sistemą. Šilumos tiekėjas jam priklausančioje aprūpinimo šiluma sistemoje atliekinę šilumą superka ne šilumos aukciono būdu Tarybos patvirtiname Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše nustatyta tvarka, ne didesne kaip vienų kalendorinių metų laikotarpiui Tarybos nustatyta didžiausia leistina atliekinės šilumos supirkimo kaina. Jeigu aprūpinimo šiluma sistemoje šiluma gaminama ir (ar) superkama aukciono būdu, šilumos	<p>Taryba iš esmės pritaria siekiui Įstatyme įtvirtinti platesnes atliekinės šilumos panaudojimo galimybes. Tačiau:</p> <p>1. Nepritaria išdėstyta nuostatai, kadangi mano, kad ji nedera su šiuo projektu nekeičiamais Įstatymo tikslais bei sudaro atskiriems ūkio subjektams išskirtines sąlygas. Įstatymo 2 straipsnyje numatyti įstatymo tikslai. Vienas iš jų – „2) šilumos ūkyje įteisinti pagrįstą konkurenciją.“ Siūlome atsisakyti siūlomo pakeitimo, kuris numato, kad atliekinė šiluma parduodama ne aukciono būdu. Siūlome atskirai aptarti projekte numatytas nuostatas dėl atliekinės šilumos supirkimo</p>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
	<p>tiekėjui šio įstatymo 10¹ straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka energijos išteklių biržos operatoriui teikiant prognozuojamą gaminti ir (ar) supirkti šilumos kiekį, prognozuojamas atliekinę šilumą generuojančių asmenų patiekti šilumos kiekis atimamas iš vartotojų poreikiams patenkinti reikalingo šilumos kiekio.“</p>	<p>ir panaudojimo.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome atsisakyti atliekinės šilumos supirkimo ne aukciono būdu principo ir nustatyti, kad atliekinės šilumos supirkimui būtų taikomos analogiškos sąlygos kaip ir nepriklausomiems šilumos gamintojams.</p> <p>2. Suprantame, kad visa šiluma, pagaminta kogeneracijos būdu ir (ar) deginant atliekas, išskiriama pramonės įmonių technologinio proceso metu ar surenkama įprastinėse katilinėse nuo ekonomizerių, taip pat bus laikoma atliekine.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad jei visa šiluma, įskaitant kogeneracinių įrenginių pagamintą ir pan. šilumą, superkama ne aukciono būdu, tuomet didžiuosiuose miestuose daugiau kaip per pusę bus sumažintas aukcionuose parduodamos šilumos kiekis (Kaune tokia šiluma užima virš 60 proc. rinkos, Klaipėdoje apie 60 proc., Vilniuje, po VKJ biokuro kogeneracinės elektrinės paleidimo, – apie 50 proc.).</p> <p>3. Didžiuosiuose Lietuvos miestuose veikia po kelias kogeneracines elektrines, todėl būtų tikslinga nurodyti pagal kokius principus turėtų būti superkama šiluma ne aukciono būdu, kai atliekinės šilumos pasiūla viršytų paklausą?</p> <p>4. Ar šiluma pagaminta dujinėse kogeneracinėse taip pat būtų laikoma atliekine? Tarybos vertinimu skatinimas iškastinio kuro naudojimui neatitinka Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos ir šio Įstatymo tikslų.</p> <p>5. Tuo atveju, jei atliekinės šilumos sąvokai yra priskiriama kogeneracinėse jėgainėse ar kondensacinių ekonomizerių pagalba atgaunama šiluma, siūlome, atsižvelgiant į tai kas buvo nurodyta aukščiau, apsvarstyti pasiūlymą iš principo peržiūrėti konkurencijos įgyvendinimo šilumos ūkyje viziją ir įvertinti aukcionų atsisakymo</p>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
		<p>alternatyvą.</p> <p>6. Atsižvelgus į tai, kad Įstatymo projektu nėra keičiamas Įstatymo 10¹ straipsnis, reglamentuojantis šilumos aukcionų bendruosius principus ir 4 dalyje numatantis šilumos supirkimo prioritetų eilę, neaišku, ar kogeneracinių įrenginių ir pramonės įmonių atliekinė šiluma superkama ne aukciono būdu, ar pagal aukščiau minėtą prioritetų eilę?</p> <p>7. Taip pat nuosekliai vertinant Įstatymo projektą, Taryba, nustatydamą didžiausią leistiną kainą, turėtų vadovautis mažiausių sąnaudų principu, todėl atliekinės šilumos supirkimo kaina, Tarybos nuomone, negalės būti brangesnė nei biokuro kaina ir (ar) šilumos aukciono metu siūlyta mažiausia šilumos gamybos kaina.</p>
11.	<p>8 straipsnis. 10² straipsnio 2 ir 3 dalis:</p> <p>“2. Atliekinę šilumą tiekiantys įrenginiai prijungiami prie šilumos perdavimo tinklų Tarybos patvirtintame Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvade nustatyta tvarka. Šilumos tiekėjas savo lėšomis organizuoja atliekinę šilumą tiekiančio įrenginio prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų darbus. Šilumos tiekėjas padengia ekonomiškai pagrįstas atliekinę šilumą tiekiančių įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų išlaidas. Prie šilumos perdavimo tinklų prijungiami atliekinę šilumą generuojantys asmenys padengia ekonomiškai pagrįstas prijungimo išlaidas viršijančias išlaidas. Atliekinę šilumą generuojančio asmens lėšomis įrengta šilumos tiekimo sistemos dalis yra šilumos tiekėjo nuosavybė.</p> <p>3. Šilumos tiekėjas gali atsisakyti prijungti atliekinę šilumą tiekiantį įrenginį prie šilumos perdavimo tinklų ir supirkti atliekinę šilumą, jeigu atliekinę šilumą tiekiančio įrenginio prijungimas yra ekonomiškai arba techniškai nepagrįstas ir (arba) didina šilumos kainą vartotojams. Atliekinę šilumą tiekiančių įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklo techniniai reikalavimai nustatomi</p>	<p>Kaip yra nustatomos ekonomiškai nepagrįstos sąnaudos, jei tiek prijungimą, tiek jo kainą apskaičiuoja pats šilumos tiekėjas?</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis įstatymo projektu, jei atliekinio įrenginio prijungimas yra ekonomiškai nepagrįstas, šilumos tiekėjas tokio įrenginio gali neprijungti arba reikalauti padengti skirtumą. Ar tai nesuteikia konkurencinio pranašumo šilumos tiekėjui? Manome, kad reikėtų patikslinimo kada šilumos tiekėjas gali atsisakyti prijungti, o kada leidžia prijungti, jei prijungimo ekonomiškai nepagrįstas sąnaudas apmoka atliekinę šilumą generuojantis asmuo.</p>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
	prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygose.“	
12.	8 straipsnis. 10² straipsnio 4 dalis: „4. Šilumos tiekėjas, sudaręs sąlygas savo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomais atliekinę šilumą tiekiančiais įrenginiais tiekti atliekinę šilumą į šilumos tiekimo sistemą, turi teisę šią šilumą tiekti šilumos vartotojų poreikiams patenkinti.“	Pagal nurodytą punktą, sudaroma galimybė šilumos tiekėjui atliekinę šilumą naudoti ne tik šilumos vartotojų poreikių patenkinimui. Prašome pakomentuoti, kaip turės būti vertinamos tokių įrenginių prijungimo bei atliekinės šilumos supirkimo sąnaudos šilumos tiekėjui nusprendus šią šilumą panaudoti ne šilumos vartotojų poreikiams patenkinti. Ar būtų taikoma VERT numatyta tvarka?
13.	12 straipsnis. 22 straipsnio 4 dalies pakeitimas: “4. Šilumos ir (ar) karšto vandens įmonių informacija apie metinius finansinius ir veiklos rodiklius, veiklos sąnaudas, sistemų eksploatavimą, modernizavimą, plėtrą, investicijas, šilumos pajamų lygį, šilumos pastoviąją pajamų lygio dalį ir šilumos kintamąją pajamų lygio dalį, kainų ir tarifų struktūrą, paslaugų teikimo sąlygas yra vieša.“	Siekiant suvienodinti konkurencines sąlygas siūlome papildyti 22 straipsnio 4 dalį: “4. Šilumos ir (ar) karšto vandens įmonių ir nepriklausomų šilumos gamintojų informacija apie metinius finansinius ir veiklos rodiklius, veiklos sąnaudas, sistemų eksploatavimą, modernizavimą, plėtrą, investicijas yra vieša. Šilumos ir (ar) karšto vandens įmonių ir šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatytų nepriklausomų šilumos gamintojų informacija apie šilumos pajamų lygį, šilumos pastoviąją pajamų lygio dalį ir šilumos kintamąją pajamų lygio dalį, kainų ir tarifų struktūrą, paslaugų teikimo sąlygas yra vieša.“
14.	17 straipsnis. 32 straipsnio 2 dalis	Redakcinė pastaba. Reikia gražinti ir šiuo metu galiojančiame įstatyme numatytas būtinas apskaitos sąnaudas bei išbraukti žodį „vartojimo“ sakinyje, kuris kalba apie efektyvumo užduočių nustatymą ūkio subjektams, nustatant pagrįstas jų gamybos bei perdavimo veiklų sąnaudas. Siūlome pakeisti taip: „2. Šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo būtinomis pagrįstomis, valstybės reguliuojamomis šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo), perdavimo, įvadinių atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros, sąskaitų (mokėjimo pranešimų) už šilumą ir (ar) karštą vandenį parengimo ir pateikimo vartotojams bei apskaitos sąnaudomis. Minėtoms sąnaudoms taikomos pagrįstos veiklos bendrojo vartojimo efektyvumo užduotys reguliaciniam laikotarpiui, nustatytos vadovaujantis Tarybos patvirtintu Lyginamosios analizės aprašu. <...>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
15.	<p>17 straipsnis. 32 straipsnio 7 dalis</p> <p>„7. <...> Taryba ir savivaldybių tarybos, nustatydamos šilumos bazinį pajamų lygį, įvertina šilumos tiekėjų veiklos sąnaudų ir pajamų sumažėjimą dėl šilumos vartojimo paklausos mažinimo priemonių diegimo, įskaitant sutaupymą dėl šilumos tiekimo paslaugų teikimo ar investicijų į šilumos tiekimo sistemų sumažėjimo bei optimalaus šilumos tiekimo sistemų eksploatavimo.“</p>	<p>Atkreipiamo dėmesį, kad įstatymo projekte numatytas reikalavimas neproporcingai didintų reguliacinę naštą ir prieštarautų Įstatymo projekto lydraštyje nurodytam siekiui įgyvendinti Valstybinio audito 2017 m. kovo 10 d. ataskaitoje Nr. VA-P-30-2-5 „Šilumos ūkio nuoma savivaldybėse“ pateiktą rekomendaciją Vyriausybei apsvarstyti galiojančio šilumos kainų reguliavimo modelio keitimo ar tobulinimo alternatyvas ir inicijuoti atitinkamų teisės aktų pakeitimus, kurių pagrindu būtų ne tik mažinama administracinė reguliavimo našta ir užtikrinamas kainos pagrįstumas, bet ir jos dalyviai būtų motyvuojami veikti efektyviau, diegti inovatyvius sprendimus, leidžiančius siekti mažiausios šilumos kainos vartotojams. Paaiškiname, kad projekte numatytas nuostata reikalaus detalios ir sudėtingos apskaitos dėl i) šilumos vartojimo paklausos mažinimo priemonių, ii) investicijų į šilumos tiekimo sistemas ir iii) optimalaus eksploatavimo. Taip pat kiekviena iš šių priemonių gali sukurti nepagrįstą ekonominę naštą šilumos tiekimo įmonėms, t. y. šilumos poreikio mažinimo priemonės dažnu atveju yra diegiamos šilumos vartotojų iniciatyva, todėl kyla klausimas kaip šilumos tiekimo įmonės galės pagrįstai apskaityti sąnaudų ir pajamų sumažėjimą dėl tokių priemonių. Antra, norime atkreipti dėmesį, kad dėl įmonių atliekamų investicijų šilumos tiekimo sąnaudos nebūtinai mažėja (pavyzdžiui atliekant investicijas būtinas saugiam ir patikimam šilumos tiekimui užtikrinti), todėl įvertinus projekto nuostatą, prašome patikslinti, ar remiantis šia nuostata šilumos tiekimo įmonių papildomos sąnaudos, atsirandančios dėl atliktų investicijų, galės būti pripažįstamos būtinosiomis? Bei trečia, šilumos pajamų lygio sumažinimas dėl optimalaus šilumos tiekimo sistemų eksploatavimo, Tarybos vertinimu, nėra suderintas su Įstatymo projekto siekiu pereiti prie skatinamojo reguliavimo, paprastinant kainų nustatymo procesą, t. y. remiantis šia nuostata įmonėms nepaliekama galimybė gauti paskatos už veiklos efektyvumą.</p> <p>Tarybai nėra iki galo suprantama ką siekiama reglamentuoti šiuo</p>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
		punktu todėl, prašome Ministerijos plačiau pakomentuoti šią nuostatą. Gavus platesnį paaiškinimą, galimai teiktume ir daugiau pastabų ar pasiūlymų. Pažymėtina, kad Tarybos nuomone, teisingai įgyvendintas skatinamasis reguliavimas būtų pakankama priemonė ūkio subjektams siekti mažinti veiklos sąnaudas bei didinti šilumos vartotojams generuojamą naudą.
16.	17 straipsnis. 32 straipsnio 19 dalis	Šilumos tiekimo sąnaudos apima šilumos gamybos, perdavimo ir mažmeninio aptarnavimo veiklų sąnaudas. Konkurenciniams vartotojams kaina nustatoma pagal individualias šilumos gamybos ir perdavimo veiklų sąnaudas, todėl siūlome 32 straipsnio 19 dalį išdėstyti taip: „19. Konkurenciniams šilumos vartotojams nustatomas šilumos pajamų lygis, kuris turi padengti šilumos gamybos ir individualias šilumos tiekimo perdavimo sąnaudas. Šį šilumos pajamų lygį nustato šilumos tiekėjas, suderinęs su savivaldybės administracija. Jeigu nėra nustatytas kitas šilumos pajamų lygis, konkurenciniai šilumos vartotojai už suvartotą šilumą atsiskaito šilumos kainomis, nustatytomis kitiems šilumos vartotojams.“
17.	17 straipsnis. 32 straipsnis 21 dalis: „21. Šilumos tiekėjas, atsižvelgdamas į naudojamo kuro ir įsigytos šilumos ir elektros energijos kainų pokyčius , gali priimti sprendimą šilumos kainą perskaičiuoti rečiau negu kas mėnesį.“	Ūkio subjektui suteikus laisvę kas mėnesį spręsti dėl optimaliausios kuro struktūros galutinei kainai įtakos turi ne tik kuro kainos, todėl siūlome pakoreguoti 32 straipsnio 21 dalį taip: „21. Šilumos tiekėjas, atsižvelgdamas į naudojamo kuro ir įsigytos šilumos ir elektros energijos kainų sąnaudų pokyčius, gali priimti sprendimą šilumos kainą perskaičiuoti rečiau nei kas mėnesį.“
18.	17 straipsnis. 32 straipsnis	Siūlome papildyti 32 straipsnį punktais dėl perkamo kuro kainų: „23. Duomenis apie įsigyto kuro kainas šilumos tiekėjai, realizuojantys daugiau kaip 10 GWh šilumos per metus, ir nepriklausomi šilumos gamintojai Tarybai ir (arba) savivaldybėms pateikia iki mėnesio 10 dienos. 24. Taryba iki sausio mėnesio 20 dienos apskaičiuoja ir viešai informuoja apie vidutinę metinę biokuro, vidutinę metinę biokuro biržos, vidutinę metinę biokuro biržos produkto, kurio gamybai

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
		<p>kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos, ir vidutinę metinę gamtinių dujų biržos kainas.</p> <p>25. Taryba ir savivaldybės šilumos bazinio pajamų lygio ar šilumos metinio pajamų lygio skaičiavimo metu patikrina, ar įmonės teisingai skaičiavo šilumos ir karšto vandens kainų kintamosios dedamosios dydį ir kaip taikė šilumos ir karšto vandens kainas.“</p>
19.	18 straipsnis. 34 straipsnio papildymas 2¹ dalimi	<p>Siekiant aiškumo siūlome papildyti 34 straipsnio 2¹ dalį:</p> <p>„2¹. Jeigu šilumos tiekėjas ir (ar) šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nurodytas nepriklausomas šilumos gamintojas vykdo bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą ir (ar) tuo metu vykdomos ir kitos ekonominės veiklos, jis privalo atskirai tvarkyti sąnaudų apskaitą pagal kiekvieną vykdomą ekonominę veiklą.“</p>
20.	20 straipsnis. Vienuolikto skirsnio pakeitimai.	<p>Praktikoje pasitaiko situacijų, kai pasibaigus koncesijos sutarčiai buvęs šilumos tiekėjas dar turi išsipareigojimų buvusiems vartotojams (sumos nustatytos patikrinimų metu, šilumos kainų dedamosios, kurių terminas dar nesuėjo, ir pan.), todėl siūlome numatyti mechanizmą kaip tos sumos galėtų būti gražintos vartotojui, kuriam šilumą tiekia jau naujas tiekėjas.</p>
21.	<p>23 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas</p> <p>5. Šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje išdėstyto Šilumos ūkio įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 1 punkte įtvirtintas reikalavimas nepriklausomam šilumos gamintojui pradėtą taikyti privalomą šilumos gamybos kainodarą taikyti ne ilgiau kaip 5 metus, galioja visiems nepriklausomiems šilumos gamintojams, kurie tapo reguliuojami pagal Šilumos ūkio įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 1 punktą po jo įsigaliojimo (2013 m. liepos 20 d.), nepriklausomai nuo to, kada privaloma kainodara pradėta taikyti.</p>	<p>Siūloma patikslinti įgyvendinamąsias nuostatas tą apimtimi, jog būtų įtvirtinti atvejai, kai yra veiklos ar turto, kuriam pasinaudota parama, perėmimo atvejai.</p>
	Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūra	
22.	<p>11 straipsnis. 20 straipsnio 2 dalis:</p> <p>„2. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrėtojas</p>	<p>Taryba siūlomiems pakeitimams nepritaria. Visų pirma, atkreiptinas dėmesys į tai, kad, vadovaujantis Pastato šildymo ir karšto vandens</p>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
	<p>(eksploatuotojas) rengia pasiūlymus dėl šilumos energijos taupymo priemonių įgyvendinimo ir teikia juos pastato savininkui ir daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojui. Pastato savininkas ir (ar) daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas nustato būtinas priemones pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos vartojimo efektyvumo didinimui užtikrinti. Šioms priemonėms užtikrinti gali būti panaudojamos namo bendraturčių kaupiamosios lėšos. Taryba, vykdydama pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrėtojo (eksploatuotojo) patikrinimą, įvertina pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrėtojo (eksploatuotojo) pateiktas ataskaitas, nustatytų priemonių pastato šildymo ir karšto vandens sistemos efektyvumo didinimui užtikrinti pagrįstumą ir vykdymą. Taryba už nustatytų priemonių nevykdymą pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrėtojui (eksploatuotojui) gali taikyti Tarybos nustatytas sankcijas šiame įstatyme numatytais atvejais, išskyrus, kai dėl nustatytų priemonių vykdymo nebuvo gautas daugiabučio namo gyventojų pritarimas dėl reikalingų veiksmų atlikimo ir finansavimo.“</p>	<p>sistemos priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. 1-229 „Dėl Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 25 punktu, Priežiūrėtojo atsakomybė ir atliekamų darbų mastas nustatomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) sutartyje ir (ar) šilumos pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutartyje bei karšto vandens pristatymo buitiniams vartotojams sutartyje. Prie pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) sutarties pridedamas privalomų priežiūros (eksploatavimo) darbų sąrašas, nurodant jų atlikimo periodiškumą, bei priežiūros (eksploatavimo) darbų vykdymo instrukcija. Privalomų priežiūros (eksploatavimo) darbų sąrašas sudaromas vadovaujantis šio Aprašo 3 priede nustatytu pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) privalomų darbų bendroju sąrašu tiems pastato šildymo ir karšto vandens sistemos komponentams, kurie yra pastate. Į minėtą Aprašo 3 priedą neįtraukti šildymo ir karšto vandens tiekimo sistemų pertvarkymo darbai, užtikrinantys efektyvesnę šilumos suvartojimą pastate. Be to, už pastatų, daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) darbus mokama vadovaujantis teisės aktuose įtvirtintu teisiniu reglamentavimu ir pastato savininko arba Bendrojo naudojimo objektų valdytojo sudarytų su Priežiūrėtoju pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) sutarčių nuostatomis, neviršijant savivaldybės tarybos nustatytų maksimalių pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) tarifų. Apibendrinant darytina išvada, kad priežiūrėtojas gali būti atsakingas tik už tuos daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros darbus, kurie yra pateikti Aprašo 3 punkte ir nurodyti šalių sudarytoje šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) sutartyje bei už kuriuos jam yra apmokama teisės aktuose nustatyta tvarka.</p>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
		<p>Antra, daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojai ir valdytojai, kuriais dažnai yra bendrijos ar pagal jungtinę veiklą paskirti asmenys, neturi kompetencijos vertinti daugiabučių namų, kaip statinių, būklės ir jos įtakos šilumos suvartojimo efektyvumui. Siekiant nustatyti tinkamiausias ir efektyviausias taupymo priemones, reikalinga atlikti kompleksinį vertinimą, kurį kompetentingai gali atlikti tik subjektas, kuriam pagal Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašą, suteikta teisė atlikti energijos vartojimo auditą. Auditorius, atlikęs energijos vartojimo auditą, audito išvadose pateiktų būtinas ir (ar) galimas taupymo priemones, kurias reikalinga įgyvendinti, kad būtų užtikrintas efektyvesnis šilumos vartojimas pastate. Trečia, vadovaujantis anksčiau išdėstytais argumentais, Tarybai atitinkamai negali būti numatyta prievolė atlikti priemonių pastato šildymo ir karšto vandens sistemos efektyvumo didinimui užtikrinti pagrįstumo vertinimą bei skirti sankcijas prižiūrėtojui už prižiūrėtojo kompetencijai nepriskirtinų veiksmų neatlikimą. Ketvirta, kaip jau ne kartą buvo minėta, vadovaujantis teisiniu reglamentavimu, daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas, o ne prižiūrėtojas yra atsakingas už namo butų ir kitų patalpų savininkų su bendrąja daline nuosavybe susijusių sprendimų įgyvendinimą, pavedimų vykdymą, viešųjų pirkimų organizavimą, rangovų samdymą ir t.t. Todėl būtent bendrojo naudojimo objektų valdytojui, o ne prižiūrėtojui teisės aktuose galėtų būti nustatyta atsakomybė už teisės aktuose nustatytų pareigų, susijusių su efektyvumo priemonių įgyvendinimu, nevykdymą.</p>
23.	<p>11 straipsnis. 20 straipsnio 6 dalis: „6. Taryba, gavusi šilumos tiekėjo pranešimą dėl daugiabučio namo šildymo ir (ar) karšto vandens sistemų neefektyvaus šilumos energijos</p>	<p>Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad galiojančios Šilumos ūkio įstatymo redakcijos 23 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, yra reglamentuota, kad darbus, siekiant užtikrinti šildymo ir karšto vandens tiekimo sistemų</p>

Eil. Nr.	Šilumos ūkio įstatymo projekto straipsnis	Pastabos ir pasiūlymai
	<p>vartojimo, gali atlikti neplaninį to daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų patikrinimą ir, nustačiusi neatitikimus teisės aktuose nustatytiems reikalavimams, įpareigoja pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtoją (eksploatuotoją) pašalinti Tarybos nustatytų daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų reikalavimų neatitikimus. Už Tarybos įpareigojimų nevykdymą pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojui (eksploatuotojui) gali būti taikomos Tarybos nustatytos sankcijos šiame įstatyme numatytais atvejais, išskyrus atvejus, kai dėl įpareigojimų vykdymo nebuvo gautas daugiabučio namo gyventojų pritarimas dėl reikalingų veiksmų atlikimo ir finansavimo.“</p>	<p>privalomųjų reikalavimų laikymąsi, atlieka ne tik prižiūrėtojas bet ir bendrojo naudojimo objektų valdytojas, nes kaip nurodyta anksčiau, prižiūrėtojas gali atlikti tik tuos darbus, dėl kurių šalys sulygo sudarydamos priežiūros sutartį ir už kurių atlikimą jis yra atsakingas teisės aktuose nustatyta tvarka ir kurių finansavimas yra įtrauktas į priežiūros tarifą. Atsižvelgiant į tai, Taryba siūlo Šilumos ūkio įstatymo projekto 20 straipsnio 6 dalį išbraukti arba Šilumos ūkio įstatymo projekto 20 straipsnio 6 dalies pakeitimus atitinkamai suderinti su galiojančia Šilumos ūkio įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi.</p>
24.		<p>Taip pat, siekiant suvienodinti sąvokas ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.85 straipsnio 8 dalimi, siūlytina visame Šilumos ūkio įstatymo projekte daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų bendriją, butų ir kitų patalpų savininkų jungtinės veiklos sutarties dalyvių įgaliotą asmenį arba bendrojo naudojimo objektų administratorių apibrėžti kaip „daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas“.</p>